

Міністерство внутрішніх справ України
Львівський державний університет внутрішніх справ
Центр післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання

Кафедра адміністративного права та адміністративного процесу

КЕЙС

заняття на тему

«Попередження втеч затриманих та взятих під варту осіб. Дії поліцейських при надзвичайних подіях за участі утримуваних осіб. Підстави і порядок застосування заходів примусу»

Підвищення кваліфікації (короткострокове)
поліцейських – ІТТ

Інформація про викладача:
к.ю.н., доцент Мороз
Оксана Богданівна
0674574766

Тема

«Попередження втеч затриманих та взятих під варту осіб. Дії поліцейських при надзвичайних подіях за участі утримуваних осіб. Підстави і порядок застосування заходів примусу»

Лекція – 2 год.

Навчальна мета: формування поняттєво-категоріального апарату з відповідної теми лекції, а також систематизованих стійких знань слухачів про організацію режиму тримання затриманих і взятих під варту осіб органами поліції.

Виховна мета: сформувати повагу до прав людини, розуміння верховенства права, сприяти формуванню вмінь та навиків професійної діяльності, вміло застосовувати отримані слухачами знання в практичній діяльності під час організації режиму тримання затриманих і взятих під варту осіб органами поліції.

Розвиваюча мета: сприяти формуванню у поліцейських вмінь та навичок з організації режиму тримання затриманих і взятих під варту осіб органами поліції.

Навчальне обладнання, ТЗН: електронні підручники, посібники, мультимедійні презентації, комп'ютер, мультимедійний проектор.

Наочні засоби: зразки документів, тексти нормативних документів.

План лекції (навчальні питання):

1. План організації конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою відповідно до розроблених маршрутів, завдання нарядів;
2. Попередження втеч затриманих та взятих під варту осіб. Дії поліцейських при надзвичайних подіях за участі утримуваних осіб.

1. План організації конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою відповідно до розроблених маршрутів, завдання нарядів

ІТТ є спеціальними установами для тримання: • затриманих за підозрою у скоєнні злочину осіб;

- узятих під варту осіб на термін до 3 діб (якщо доставлення ув'язнених до слідчого ізолятора у цей строк неможливе через віддаленість або відсутність належних шляхів сполучення вони можуть перебувати в ІТТ не більше 10 діб);

- підсудних (засуджених), які прибули з СІЗО та установ виконання покарань у зв'язку з розглядом справи в суді або проведення з ними слідчих дій;

- адміністративно заарештованих, за відсутності спеціального приймачника для осіб, підданих адміністративному арешту.

Для тримання затриманих і взятих під варту осіб наказами начальників головних управлінь створюються ізолятори тимчасового тримання затриманих і

взятих під варту осіб, у складі яких передбачаються камери для затриманих і взятих під варту осіб, а при відсутності спеціального приймальника для осіб, підданих адміністративному арешту, затриманих за бродяжництво – інші приміщення, що забезпечують утримання цих категорій. ІТТ можуть створюватись в окремому органі, у містах з районним поділом, загальноміські (гарнізонні), а для обслуговування групи органів – міжрайонні.

Підставою для приймання в ІТТ осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, є протокол про затримання за підозрою у вчиненні злочину, складений згідно з вимогами кримінально-процесуального законодавства України прокурором, слідчим або особою, яка провадить дізнання.

Протокол затримання, складений особою, яка провадить дізнання, повинен бути затверджений начальником органу поліції. У протоколі зазначаються підстави, мотиви, дата, місце затримання, пояснення затриманого, час складання протоколу про роз'яснення підозрюваному в порядку, передбаченому частиною другою статті 20 Кримінального процесуального кодексу України, право мати побачення із захисником з моменту затримання. Протокол затримання підписується особою, яка його склала, і затриманим. Строк затримання підозрюваного у вчиненні злочину рахується з моменту затримання цієї особи органом дізнання або слідчим.

2. Попередження втеч затриманих та взятих під варту осіб. Дії поліцейських при надзвичайних подіях за участі утримуваних осіб.

Перед виведенням клієнта з камери необхідно пересвідчитися у наявності законної підстави для цього.

Такими підставами для кожного конкретно випадку є:

1. у кабінет для проведення слідчих дій – письмова вимога на виклик прокурора, слідчого, або захисника, погоджена начальником ІТТ або його заступником;

2. у кімнату для побачень – письмовий дозвіл, виданий особою, яка здійснює кримінальне провадження, для осіб підданих адміністративному арешту – письмовий дозвіл судді. У кімнату для побачень можуть бути виведені одночасно декілька осіб, що тримаються в ІТТ, якщо при цьому забезпечується виконання вимог їх покамерної ізоляції;

3. у санпропускник – графік санітарного оброблення;

4. до прогулянкового дворику – графік, складений начальником ІТТ; на прогулянку виводяться одночасно всі клієнти, які тримаються в одній камері

5. до кімнати медичного огляду – при скаргах особи, на стан здоров'я або виявленні у неї ознак захворювання;

6. до іншої камери (карцера) – порушення клієнтом встановленого режиму тримання, учинення протиправних дій;

7. для звільнення – закінчення терміну тримання, постанова суду про застосування запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою, або про звільнення;

Поміщення до ІТТ є засобом гарантування безпеки затриманої і взятої під варту особи, а також засобом виявлення можливих у разі виявлення протиправних дій (намірів) щодо утримуваних в ІТТ осіб, або протиправної

поведінки самих утримуваних, чи інших факторів (загрозливих станів), що несуть небезпеку для утримуваних, здійснюється обов'язкова їх фіксація в інформаційній електронній базі та вживаються заходи щодо їх припинення (недопущення) та відновлення безпечного середовища та добробуту.

Застосування стягнень до клієнтів

До клієнтів, які порушують вимоги режиму, можуть бути застосовані такі заходи стягнення:

Попередження або догану.

Позачергове залучення до прибирання приміщення.

Клієнти, які злісно порушують вимоги режиму, за постановою начальника ІТТ, в якій міститься чітке обґрунтування, можуть бути поміщені до карцеру на строк до десяти діб, а неповнолітні - на строк до п'яти діб. Поміщення до карцеру не повинно поєднуватися з погіршенням установлених норм харчування. Вагітні жінки та жінки, які мають при собі дітей, поміщенню до карцеру не підлягають.

До психічно хворих, що визнані судом неосудними та потребують застосування примусового заходу медичного характеру, стягнення застосовуватися не можуть. Кожний випадок застосування заходів стягнення оформлюється наказом, постановою начальника ІТТ або особами, які їх заміщують, та вноситься до електронної бази. Накази та постанови про стягнення оголошуються під розписку особам, щодо яких вони застосовані. Копії наказів (витяги з них) або постанов разом з матеріалами перевірки додаються до особових справ порушників.

У виняткових випадках (!), черговий має право помістити до карцеру особу, яка вчинила грубе порушення режиму, й тримати її в карцері до розгляду начальником ІТТ матеріалу про порушення, але не більше 24 годин.

Застосування до клієнтів заходів примусу.

У виключних випадках, для припинення протиправних дій утримуваних, та в порядку визначеному ст.ст. 43–46 Закону України «Про Національну поліцію», працівники ІТТ можуть застосовувати заходи примусу.

Застосування заходу примусу повинно бути пропорційне протиправному діянню враховуючи характер правопорушення, ступеня небезпеки й агресивності затриманої чи взятої під варту особи.

Застосування заходів примусу має бути обґрунтованим, тобто має бути зазначена причина та очікуваний результат. Це означає, що заходи примусу негайно (!) зупиняються в момент досягнення очікуваного результату.

У кожному випадку застосування заходів примусу поліцейські зобов'язані в найкоротші строки забезпечити надання клієнтам домедичної допомоги та за необхідності викликати швидку медичну допомогу.

Контрольні питання:

1. Назвіть основні вимоги режиму тримання затриманих і взятих під варту осіб.
2. Який порядок дій нарядів поліції у разі нападу затриманих, узятих під варту осіб на постового, вивідного та інших осіб ІТТ?
3. Яка категорія осіб може перебувати у ІТТ?

ЛІТЕРАТУРА

І. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. (Закони України).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. *Відомості Верховної Ради УРСР*. Додаток до № 51. Ст. 1122. (Закони України).
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. (Закони України).
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379. (Закони України).
5. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 52. Ст. 455. (Закони України).
6. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 р. № 576. (Законодавство України).
7. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. (Законодавство України).

II. Основна література:

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчально-методичний посібник. / уклад. : М.В. Корнієнко, А.Г. Пишна, А.А. Десятник; Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. 236 с.
2. Актуальні проблеми адміністративної діяльності поліції: навч. метод. посібник. Трачук П. А., Тимчак В. В. Ужгород: Вид-во ПП Данило С. І., 2020. 144 с.
3. Адміністративна діяльність Національної поліції щодо запобігання вчинення адміністративних правопорушень дітьми: монографія / Є. С. Зеленський, І. С. Кравченко. Дніпро: ДДУВС, 2020. 154 с.
4. Організаційно-правові основи запобігання тероризму: підручник / Ю. О. Лісіцина, І. Р. Серкевич, Г. З. Яремко та ін.; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 432 с.
5. Аброськін В. В. Діяльність Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки в умовах антитерористичної операції: навч. посіб. / В.В. Аброськін. К.: ФОП Лопатіна О.О., 2019. 212 с.
6. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції: монографія / Р. В. Миронюк. Дніпро: ДДУВС, 2020. 134 с.
7. Адміністративна діяльність поліції: підручник / В.В. Середа, М.П. Гурковський, Ю.С. Назар та ін.; за заг. ред. В.В. Середи. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 776 с.
8. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка; О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.А. Троян та ін. ; передм. В.В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

9. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки ; О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

10. Пугач А.В. Теорія і практика застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: монографія / А. В. Пугач, А. О. Собакаръ. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 196 с.

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
3. Урядовий портал. Єдиний веб-потал органів виконавчої влади. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Офіційний веб-потал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Офіційний веб-потал Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
7. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <http://nads.gov.ua/control/uk/index>
8. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua/>
9. Вікіпедія Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>
10. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://www.lvduvs.edu.ua>